

Nejc Gazvoda, Simona Hamer, Varja Hrvatini,
Kim Komljanec, Tjaša Mislej, Peter Rezman,
Simona Semenič, Rok Vilčnik - rokgre

Monologi **S KAVČA**

NEJC GAZVODA
Kune

SIMONA HAMER
Kletka

VARJA HRVATIN
Kako se že reče tej črtici, ki ti utripa v wordu?

KIM KOMLJANEC
Eden mora prevzet komando

TJAŠA MISLEJ
Korenine in krila

PETER REZMAN
Po nočni izmeni

SIMONA SEMENIČ
sproščeno

ROK VILČNIK - ROKGRE
Naj me premakne ...

Monologi S KAVČA

Režiser: Luka Marcen

Premiera: 22. maja 2021

Režiser
Luka Marcen

IGRAJO

Dramaturška sodelavka
Maša Pelko

Vesna Jevnikar
Vesna Pernarčič
Darja Reichman

Scenografinja
Sara Slivnik

Miha Rodman
Blaž Setnikar
Vesna Slapar

Kostumografinja
Ana Janc

Aljoša Ternovšek
Borut Veselko

Avtor glasbe
Martin Vogrin

Lektorica
Barbara Rogelj

Oblikovalec luči
Nejc Plevnik

Oblikovalec maske
Matej Pajntar

TEHNIČNO OSEBJE

Tehnični vodja
mag. Igor Berginc

Inspicijent in rekviziter
Ciril Roblek

Šepetalka
Judita Polak

Lučni mojster
Nejc Plevnik

Tonski mojster
Tim Kosi

Frizer in masker
Matej Pajntar

Garderoberka
Bojana Fornazarič

Odrski tehniki
Robert Rajgelj
Jošt Cvikl
Boštjan Marčun
Marko Kranjc Kamberov

Vesna Slapar, Aljoša Ternovšek, Blaž Setnikar, Darja Reichman,
Miha Rodman, Vesna Jevnikar, Vesna Pernarčič
(fotografija z vaje)

Foto: Boštjan Pucelj

NEJC GAZVODA

velja za enega najboljših piscev mlade generacije, je pa tudi diplomant filmske režije na AGRFT-ju. Leta 2011 je na velikem platnu v vlogi scenarista, scenografa, montažerja in režiserja debitiral s filmom *Izlet*, za katerega je na Festivalu slovenskega filma v Portorožu prejel sedem nagrad, povabljen je bil tudi na več kot 30 mednarodnih festivalov, dve leti pozneje je kot režiser in soscenarist (z Janezom Lapajnetom) v koprodukciji z Dansko sodeloval pri filmu *Dvojina*, ki je svetovno premiero doživel na prestižnem mednarodnem filmskem festivalu v Karlovih Varih, doma pa je celovečerec osvojil dve vesni. Zelo uspešen je tudi na gledaliških odrih: v vlogi avtorja in režiserja je debitiral leta 2013 v Mini teatru s predstavo *Divjad*, nadaljeval pa v Mestnem gledališču ljubljanskem z dramo *Menjava straže* ter s scenarijem za gledališko nadaljevanko *Vranja vrata*. Za dramsko besedilo *Tih vdih* je leta 2019 na 49. Tednu slovenske drame prejel Grumovo nagrado. Za igralca Boruta Veselka je za Monologe s kavča napisal besedilo *Kune*.

Foto: Byurska Boljkovac

SIMONA HAMER

je dramaturginja in dramatičarka, ki kot samozaposlena v kulturi že deset let uspešno ustvarja na različnih področjih gledališča. Kot dramatičarka se je izoblikovala v okviru delavnic Dramskega pisanja na TSD, PreGleja in Pregleja na glas! Kot dramaturginja, dramatičarka in soavtorica avtorskih projektov pa je ustvarila okrog štirideset gledaliških predstav v različnih slovenskih gledališčih in na neodvisni sceni, od katerih so bile številne nagrajene in uvrščene na festivale v Sloveniji in v tujini. Med vidnejšimi je nagrada za najboljšo predstavo 53. Festivala Borštnikovo srečanje za *Nemoč* (Imaginarni, Mini teater). Za predstavo *Kladivo ali pinceta? dramaturška osmišljevanja* je prejela nagrado občinstva za najboljšo predstavo na 43. Tednu slovenske drame. Kot dramatičarka podpisuje več izvirnih dram: *Taubeka* (2008), *Tik-tak* (2009), *I-z-š-t-e-v-a-n-k-e* (2013) in *Nemi liki* (2015). Za *Razglednice ali strah je od znotraj votel, od zunaj pa ga nič ni* pa je leta 2017 prejela Grumovo nagrado za najboljšo dramsko besedilo, lani pa je bilo njeno besedilo *Vse OK* uvrščeno med pet nominirancev za nagrado Slavka Gruma.

Simona Hamer je bila pobudnica spletnega projekta *Monologi s kavča* v času, ko so pred dobrim letom gledališča za obiskovalce zaprla svoja vrata. Za Miho Rodmana je napisala besedilo *Kletka*.

Foto: Zala Jelenc

VARJA HRVATIN

je ena tistih sodobnih gledaliških ustvarjalk najmlajše generacije, ki posegajo po mnogoterih umetniških poljih. Po študiju dramaturgije in scenskih umetnosti na AGRFT-ju je študij nadaljevala na tamkajšnjem Oddelku za scenaristiko. Deluje kot dramaturginja, dramska avtorica, scenaristka, kritičarka, recenzentka, piše za različne strokovne publikacije in je soorganizatorica festivala dramske pisave Vzkrík. Je urednica oddaje Teritorij teatra na Radiu Študent in praktična dramaturginja pri različnih projektih. Za besedilo *Vse se je začelo z golažem iz zajčkov* je v sklopu 50. Tedna slovenske drame prejela letošnjo nagrado za mlado dramatičarko. Za projekt *Monologi s kavča* je za igralko Vesno Slapar napisala besedilo *Kako se že reče tej črtici, ki ti utripa v wordu?*

Foto: Zala Jelenc

KIM KOMLJANEC

je dramatičarka, dramaturginja in lektorica, gledališka režiserka in pedagoginja. Po diplomski na Filozofski fakulteti v Ljubljani je magistrirala iz pisanja besedil in dramaturgije na Univerzi v Exetru v Združenem kraljestvu. Izobraževanje je kasneje nadaljevala v Londonu, kjer se je izšolala v pisanju libreta za muzikal (Mercury Music). Sodelovala je tudi na mednarodni rezidenci za dramske pisce v Royal Courtu. Kasneje je v Cambridgeu delala kot umetniška vodja foruma dramatikov WRİTEON. Od leta 1995 do danes je napisala okrog štirideset dramskih besedil za odrasle, otroke in mladino, ki so bili uprizorjeni v najrazličnejših gledališčih v Sloveniji in v Združenem kraljestvu (*Miss Slovenije ima kratke noge*, 2001; *Dobre, umazane, zle*, 2002; *Tri debele riti*, 2003; *Nimam časa*, 2004; *Škart*, 2004–2006; *Kura nima jajc*, 2007; *Slovenske kobile*, 2009; *Drugorazredna državljanka*, 2014; *Kar mi pripada*, 2015; *Svetla prihodnost*, 2018 idr.). Ves ta čas vodi tudi delavnice in tečaje dramskega pisanja in igre, poučuje in sodeluje pa tudi z učitelji in mentorji gledaliških skupin. Kim Komljanec je večkrat sodelovala tudi na Delavnicah dramskega pisanja na TSD, sprva kot slušateljica in kasneje kot mentorica. Monolog z naslovom *Eden mora prevzeti komando* je napisala za igralko Vesno Pernarčič.

Foto: Zala Jelenc

TJAŠA MISLEJ

se je uveljavila kot dramatičarka, ki secira malega človeka v neusmiljenem kolesju kapitalizma. Diplomirala je iz primerjalne književnosti in filozofije. Študij je na drugi stopnji nadaljevala na slovenistiki in vzporedno na AGRFT-ju, smer praktična dramaturgija in dramsko pisanje. Leta 2014 je na Tednu slovenske drame prejela nagrado za mlado dramatičarko za dramo *Panj*, besedilo pa je bilo kasneje bralno uprizorjeno v ljubljanski Drami, tako kot tudi njena drama *Zarja in Svit*. Tjaša Mislej deluje tudi kot pedagoška delavka v okviru projekta Izzivi medkulturnega sobivanja, ki se ukvarja z vključevanjem učencev priseljencev in njihovih družin v lokalno okolje. Aprila lani je v sklopu 50. Tedna slovenske drame za besedilo *Naše skladišče* prejela nagrado Slavka Gruma za najboljšo slovensko dramsko besedilo, ki smo ga v Prešernovem gledališču premierno uprizorili 1. oktobra 2020. V MGL-ju je pred kratkim doživel premiero gledališki omnibus z naslovom *Tišina med nami*, katerega soavtorica je ob Barbari Zemljič in Izi Strehar. Za *Monologe s kavča* je napisala besedilo z naslovom *Korenine in krila* za igralca Blaža Setnikarja.

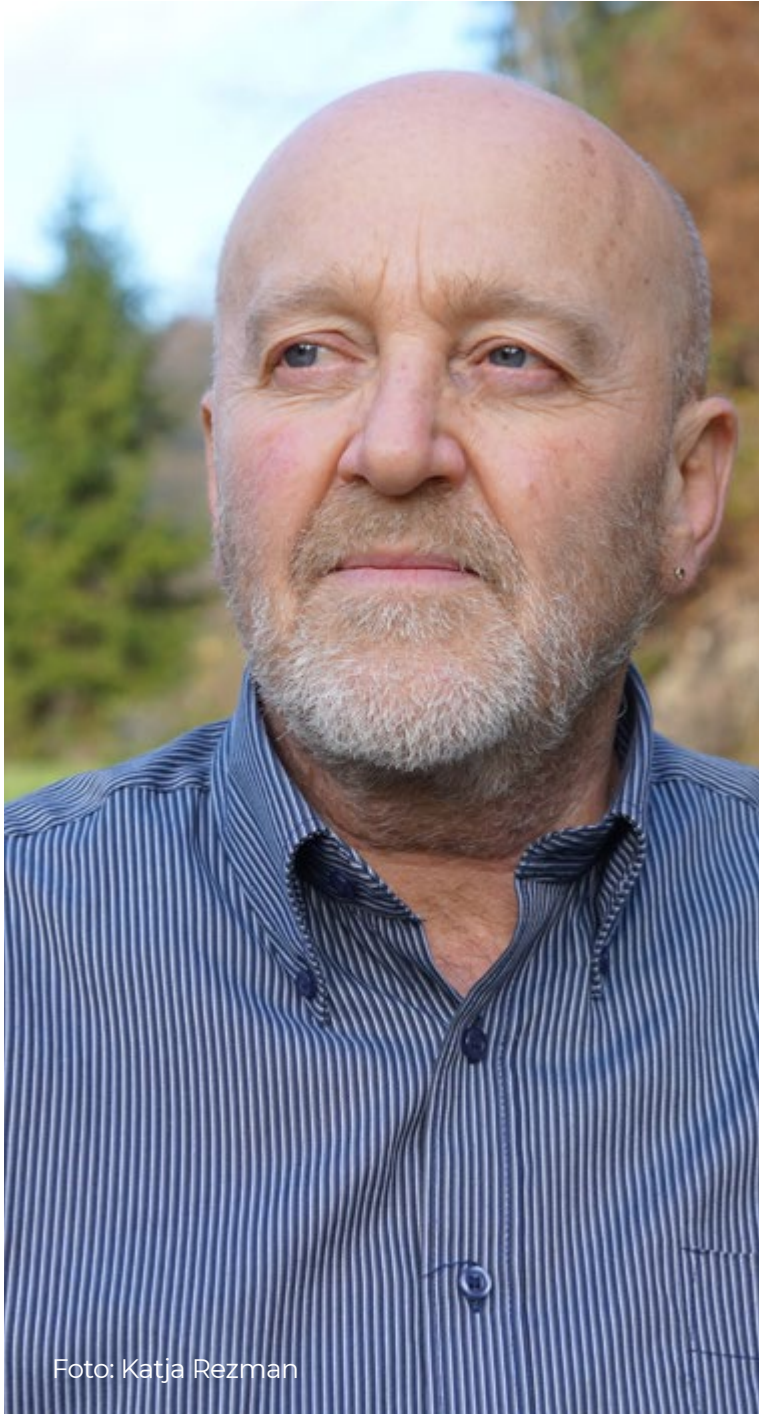

Foto: Katja Rezman

PETER REZMAN

je pesnik, pisatelj in dramatik. Je član Društva slovenskih pisateljev in uredniškega odbora revije Mentor. V slovenskem literarnem prostoru se je uveljavil predvsem kot prozaist, ki v svojih delih najpogosteje obravnava tematike, povezane z rudarstvom in rudarskim življenjem. Za zbirko kratkih zgodb *Skok iz kože* je leta 2009 prejel nagrado fabula, ki jo je podeljeval časopis Dnevnik za najboljše zbirke kratke proze v obdobju dveh let. Njegov drugi roman *Zahod jame* se je uvrstil med peterico finalistov za nagrado kresnik 2013, ki jo podeljuje časopisna hiša Delo za najboljši roman preteklega leta. Roman *Tekoči trak* pa je bil leta 2016 nominiran za nagrado kritiško sito (torej med pet najboljših slovenskih knjig v letu 2016 po izboru Društva slovenskih literarnih kritikov) in za nagrado kresnik. Za projekt *Monologi s kavča* je za igralko Darjo Reichman napisal monolog z naslovom *Po nočni izmeni*.

Foto: Nada Žgank

SIMONA SEMENIČ

je celostna gledališka ustvarjalka (dramatičarka, performerka, producentka, pedagoginja, pisateljica ter seveda tudi dramaturginja), ki se je v zadnjih desetih letih s svojo plodovito in vznemirljivo dramsko pisavo uveljavila kot eno osrednjih imen sodobnega slovenskega gledališča, njena besedila pa so stalnica tudi na tujih odrih. Leta 2018 je prejela nagrado Prešernovega sklada, poleg tega pa je tudi dobitnica treh Grumovovih nagrad za najboljše izvirno dramsko besedilo in sicer za besedila *5.fantkov.si* (2009), *24ur* (2010) ter *sedem kuharic, štirje soldati in tri sofije* (2015), besedili *tisočdevstoenainosemdeset* in *to jabolko, zlato*, pa sta bili za Grumovo nagrado nominirani. Med ostalimi njenimi dramskimi deli so med drugim tudi besedila *Jaz, žrtev, Nisi pozabila, samo ne spomniš se več* (2007), *zgodba o nekem slastnem truplu ali gostija ali kako so se roman abramovič, lik janša, štiriindvajsetletna julija kristeva, simona semenič in inicialki z. i. znašli v oblaku tobačnega dima* (2010), *Vsega je kriv Boško Buha* (2011), *Prilika o vladarju in modrosti ali Medtem ko skoraj rečem še* (2011), *mi, evropski mrlič* (2015), *še ni naslova* (2018), *jerebika, štrudelj, ples in še kaj* (2019) in *lepe vide lepo gorijo* (2020). Od nastanka leta 2006 do 2013 je vodila iniciativo PreGleja in PreGleja na Glas!, kasneje pa še Kulturno društvo Integrali, v zadnjih letih pa je vodila tudi vrsto dramskih delavnic. Uprizoritve njenih besedil so prejele več prestižnih nagrad tako v Sloveniji kot v tujini. Leta 2020 je izšel tudi njen mladinski roman *Skrivno društvo KRVZ*, nagrajen z modro ptico. 12. marca smo v Prešernovem gledališču na interni premieri uprizorili njeno besedilo *lepe vide lepo gorijo*, ki je bilo marca letos med nominiranci za Nagrado Slavka Gruma. Za projekt *Monologi s kavča* je napisala besedilo z naslovom *sproščeno* za igralca Aljošo Ternovška.

Foto: Urška Lukovnjak

ROK VILČNIK - ROKGRE

je slovenski pisatelj, pesnik, dramatik, režiser, scenarist ter dramaturg. Vilčnikovi dramski teksti so bili petkrat nominirani za Grumovo nagrado: *Blok*, 2001; *Baalram*, 2012, *Tarzan*, 2015; *Naše gledališče*, 2017; *Večja od vseh*; 2018. Je prejemnik mnogih nagrad, Grumovo nagrado je prejel kar trikrat: leta 2000 za dramski tekst *To*, 2008 za *Smeti na Luni* ter 2016 za dramski tekst *Ljudski demokratični cirkus Sakešvili*.

Za monokomedijo *Pavlek* je prejel nagrado žlahtno komedijsko pero (2004), delo pa je tudi zmagalo na 5. festivalu monodrame na Ptujju. Za dosežke na področju kulture je prejel Glazerjevo listino (2014). V lanske sezoni smo v Prešernovem gledališču uprizorili njegovo monodramo *Večja od vseh*, ki je bila leta 2018 tudi med nominacijami za Grumovo nagrado. Rok Vilčnik je tudi odličen tekstopisec in zaslužen za nekaj najuspešnejših glasbenih projektov v zgodovini slovenske glasbe in širši slovenski javnosti poznan kot idejni oče glasbene zasedbe Patetico, besedila pa ustvarja tudi za Simpatico, Pliš in Papir.

Za projekt *Monologi s kavča* je napisal za Vesno Jevnikar besedilo z naslovom *Naj me premakne*.

Foto: Nada Žgank

LUKA MARCEN

Režiser

Luka Marcen (1995) se je po končani I. gimnaziji v Celju najprej vpisal na študij *filozofije ter primerjalne književnosti in literarne teorije* na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Po zaključenih dveh letnikih je študijsko pot razširil in jo nadaljeval na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo, kjer je septembra 2020 diplomiral z uprizoritvama *Ljudožerci* Gregorja Strniše in *Goli pianist ali Mala nočna muzika* Matjaža Zupančiča. Svoj študij nadaljuje na drugostopenjskem magistrskem študiju gledališke režije.

Kot asistent režiserja je sodeloval in se študijsko izpopolnjeval s priznanimi gledališkimi ustvarjalci: Dušanom Mlakarjem, Janezom Pipanom, Ivico Buljanom, Eduardom Milerjem, Majo Sever in Roccom. V preteklih sezonah je v okviru različnih platform in festivalov (Festival dramske pisave Vzkrík, revija ADEPT, Teden slovenske drame in programi SNG Drama Ljubljana) kot režiser in avtor adaptacij večkrat prevzel tudi režijo bralnih uprizoritev novih slovenskih dramskih besedil. V času študija je bil tudi član uredništev več revij, ki izhajajo v okviru Akademije za gledališče, radio, film in televiziji. Deluje pa tudi kot član programske ekipe Hiše kulture Celje.

S svojimi akademjskimi produkcijami je bil večkrat uvrščen v študentski program Festivala Borštnikovo srečanje (*Vas lahko zapelje* na FBS 2017, *Srebrno rebro* na FBS 2018 in *Otroci na oblasti* na FBS 2019 in *Ljudožerci* na FBS 2020). Uprizoritev *Otroci na oblasti* (po motivih del Rogerja Vitraca in Dušana Jovanovića, produkcija V. semestra AGRFT) v njegovi režiji pa je bila izbrana v tekmovalni program na več festivalih po Evropi (Beograd, Varšava), na festivalu FIST v Beogradu pa je maja 2019 prejela *grand prix*, nagrado za predstavo v celoti, ustvarjala ekipa pa je za isto predstavo prejel tudi skupinsko akademjsko Prešernovo nagrado za leto 2019. Decembra 2020 pa je Luka Marcen prejel akademjsko Prešernovo nagrado za leto 2020 za režijo diplomske uprizoritve *Ljudožerci* Gregorja Strniše.

REŽIJE

2017

- Mateja Perpar: *Vas lahko zapeljem?* (AGRFT); premiera: 27. maja 2017; uprizoritev je bila izbrana v selekcijo študentskega programa 52. festivala Borštnikovo srečanje (gostovanje na festivalu: 27. oktobra 2017)

2018

- David Mamet: *Oleanna* (AGRFT); premiera: 18. januarja 2018
- Milan Jesih: *Srebrno rebro* (AGRFT); premiera: 7. junija 2018; uprizoritev je bila izbrana v selekcijo študentskega programa 53. festivala Borštnikovo srečanje (gostovanje na festivalu: 18. in 19. oktobra 2018)

2019

- *Otroci na oblasti po motivih Rogerja Vitraca in Dušana Jovanovića* (AGRFT in Gledališče Glej); premiera: 18. januarja 2019; uprizoritev je bila izbrana v tekmovalni program mednarodnega festivala FIST Beograd (gostovanje v Beogradu: 11. maja 2019), tekmovalni program mednarodnega festivala ItSelf Varšava (gostovanje v Varšavi: 6. oktobra 2019) in selekcijo študentskega programa 54. festivala Borštnikovo srečanje (gostovanje na festivalu: 20. oktobra 2019); na festivalu FIST Beograd je uprizoritev prejela grand prix, nagrado za predstavo v celoti; ustvarjalci uprizoritve so prejeli tudi akademjsko Prešernovo nagrado za uprizoritev v celoti za leto 2019
- William Shakespeare: *Kralj Lear* (AGRFT in Slovensko mladinsko gledališče); premiera: 16. junija 2019
- Platon: *Simpozij* (SNG Drama Ljubljana; program Čakajoč Supermana); premiera: 18. oktobra 2019

2020

- Gregor Strniša: *Ljudožerci* (AGRFT in SNG Drama Ljubljana; diplomatska uprizoritev); premiera: 29. januarja 2020; uprizoritev je bila izbrana v selekcijo študentskega programa

55. festivala Borštnikovo srečanje (gostovanje na festivalu: 17. oktobra 2020); za režijo uprizoritve je režiser prejel akademjsko Prešernovo nagrado za leto 2020

- Več avtorjev: *Monologi s kavča* (Prešernovo gledališče Kranj; cikel osmih videointerpretacij monologov; režija skupaj z Mašo Pelko); premiere monologov: med 11. majem 2020 in 4. junijem 2020
- Matjaž Zupančič: *Goli pianist ali Mala nočna muzika* (AGRFT; diplomatska uprizoritev); premiera: 19. junija 2020; predstava je 30. julija 2020 gostovala v programu Primorskega poletnega festivala 2020
- *Not death enough / Vestern* (Gledališče Glej, režija skupaj z Mašo Pelko); premiera: 24. julija 2020; uprizoritev je bila uvrščena v katalog kakovostnih predstav za otroke in mladino Zlata paličica
- Več avtorjev: *Minutna drama* (Festival Borštnikovo srečanje in AGRFT; uprizoritev nagrajenih besedil na mednarodnem festivalu); premiera: 19. oktobra 2020 (premiera je bila zaradi epidemije prestavljena na naslednjo izvedbo festivala)

Vesna Slapar, Miha Rodman, Darja Reichman
(fotografija z vaje)

ROJSTVO PREDSTAVE IZ DUHA (SAMO)IZOLACIJE

*Kronologija
razvoja
koronaprojekta*

LUKA MARCEN

Moja prva asociacija ob misli na *Monologe s kavča* je nedvomno (*samo*)izolacija, karantena. Čeprav je projekt v trenutku, ko nastaja to besedilo in sem sredi priprav na začetek študija, v mojih mislih zelo pogosto na zelo različne načine. Čeprav imam možnost, da se o njem veliko pogovarjam s številnimi izjemnimi soustvarjalci. Celo kljub temu da se pri razmišljanju in uprizarjanju dramskega omnibusa danes poskušam distancirati od neposredne situacije pandemije in da verjamem, da koronakriza vsekakor ni niti edina niti najpomembnejša tema besedil dramskega omnibusa. A celoten kontekst projekta, njegove ideje so neposredno zaznamovani in jih lahko vzporejamo z razvojem dogodkov v državi in svetu. Izkušnja karantene in (takega ali drugačnega) strahu, povezanega s skrivnostno boleznijo, je številne lastnosti sodobne družbe prignala do absurdnega roba in opozorila na pomembnost njihove obravnave, preizpraševanja.

Hkrati so *Monologi* pomembno zaznamovali tudi moje osebno soočanje z izolacijo, ga na nek način razbremenili, mi pomagali pri spopadanju z odsotnostjo stika in ustvarjanja. Spodbudili so me k premisleku mesta in možnosti gledališča na daljavo, po spletu, brez osebnega stika. Še bolj pa h kritičnemu razmisleku o vzrokih in posledicah stanja sveta in časa, za katerega se zdi, da je sam po sebi čas neke vmesnosti – med občutkoma absolutne svobode na eni strani in tesnobe ujetosti na drugi. Hkrati pa je prežet tudi z občutkom nekakšnega konca – ko pravzaprav še čakamo, da se ta konec zares zgodi. Podobno kot čakajo tudi vsi liki iz omnibusa *Monologi s kavča*, s katerimi sem živel velik del leta 2020.

POMLAD 2020: PRVI VAL: CIKEL VIDEOPREMIER

29. aprila 2020 me je, sredi popolne zaustavitve, presenetil klic Marinke Poštrak z vabilom, če bi me, skupaj z režijsko kolegico Mašo Pelko, zanimalo sodelovanje pri *Monologih s kavča*. Koronski projekt je v Prešernovem gledališču Kranj nastal na pobudo dramatičarke Simone Hamer. Zasnovan je bil kot cikel videouprizoritev osmih novih dramskih besedil, ki jih je gledališče naročilo pri osmih najvidnejših slovenskih dramatičarkah in dramatikih, ki pa se po svojem slogu, načinu in žanru med seboj zelo razlikujejo. Dramatiki so besedila pisali za določenega igralca gledališkega ansambla, ki jim je bil določen z žrebom. Pravilo igre je tudi določilo, da mora imeti besedilo monološko strukturo, da njegova uprizoritev ne sme biti daljša od petih minut in da morajo situacijsko omogočati, da njegovo uprizoritev igralec posname sam, na domačem kavču. Režijska pomoč – v začetku predvsem mediatorska in spodbujevalna – pa jim bo na voljo na daljavo.

Projekt je torej nastal kot poskus, utrinek ustvarjalnosti v času prvega vala epidemije, v času ustavljenih gledaliških študijskih procesov, ugasnjenega družabnega življenja, praznih gledaliških dvoran, spuščениh gledaliških zastorov in programa, ki je poskušal biti vsaj deloma prestavljen na splet. Hkrati pa so se besedila, ki so postopoma prihajala, začela vse bolj kazati tudi kot neposreden dokument izrednega stanja, časa v samoizolaciji, v kateri smo se spomladi nenadoma in nepričakovano znašli. So dokument trenutka nenadne ustavitve in hkrati pričakovanja domnevnega novega sveta, ki naj bi prišel, ko se bomo vrnili. Vsak od koščkov nastajajočega omnibusa se je bral kot drugačen, osebni pogled na situacijo, v kateri smo se znašli, in je ponujal specifičen način spopadanja z njo. *Monologi* so torej tudi poskus, kako pogledati na trenutek ustavitve sveta iz različnih optik in ga razplastiti na različne občutke, poglede in zgodbe.

Z Mašo sva vabilo in izziv z veseljem sprejela. Izziv zlasti zato, ker je šlo za medij, ki nama ni neposredno domač: razmišljanje o odrski uprizoritvi ali o videointerpretaciji sta nedvomno dve različni stvari, ki zahtevata izbiranje drugačnih strategij.

Poleg tega so besedila, ki so prihajala, prinašala aktualnost, neposrednost odziva na čas in situacije. Dela se je bilo treba lotiti udarniško, praktično v trenutku, še preden smo zbrali vse monologe, zato tudi brez predvidevanja celote. 30. aprila 2020 je prispelo prvo besedilo, 1. maja 2020 sva imela prvi sestanek, v prvem tednu maja pa sva se že srečala z Vesno Jevnikar in skupaj smo posneli videointerpretacijo monologa *Naj me premakne* Roka Vilčnika. Monologi so postopoma prihajali in dopolnjevali verigo, z videopremierami od 11. maja 2020 do 3. junija 2020 pa se je sestavila slika omnibusa.

V tem prvem obdobju je bil najin režijski in ustvarjalni fokus usmerjen na čim bolj natančno branje vsakega monologa posebej, razbiranje specifičnih atmosfer in prepoznavanje situacij, ki so pri vsakem monologu posebej ustvarjale nujnost snemanja, pogleda v kamero: nisva hotela, da bi bila videointerpretacija naključje, ampak sva poskušala pri vsaki od zgodb ugotoviti, kaj je tisto, kar lik prisili, prepriča v to, da prižge računalniško ali telefonsko kamero, pogleda vanjo in nas nagovori iz svoje izolacije. V tesnem sodelovanju z igralci so se ob tem luščili liki in njihovo spopadanje z izzivi izoliranosti, osamljenosti in čakanja na izhod, rešitev. Skupaj smo poskušali v njihovih domačih prostorih ustvariti kar najboljše razmere za vzpostavitev atmosfer in zgodb. Poskušali smo sodelovati na različne načine – najprej od daleč, vsi pa smo bili hvaležni, da smo ekrane kmalu lahko zamenjali za neposreden stik in srečanja. Izjemo dragoceno je bilo, da smo si vzeli čas in prostor za to, da se je skozi proces vzpostavilo osem drobnih, individualnih, specifičnih procesov ustvarjanja, ki pa so se počasi povezovali in postajali koščki v nastajajočem mozaiku omnibusa, v katerem so monologi začeli na zanimiv, do neke mere nepričakovan način odgovarjati drug drugemu, si skozi svoje različne žanrske in slogovne principe postavljati vprašanja, se zrcaliti drug v drugem in se povezovati.

POLETJE 2020: SPROSTITEV: PRVA ODRSKA UPRIZORITEV

Konec maja, ko so se začele epidemiološke razmere umirjati in ukrepi sproščati, gledališča pa so se začela počasi znova odpirati, se je pojavila možnost, da se *Monologi s kavča* ob

odprtju razstave ob 50. tednu slovenske drame konec junija s spleta preselijo tudi v živo odsko uprizoritev. Posamezne koščke sva z Mašo zato poskušala misliti tesneje skupaj, jih sestaviti v mozaik, predvsem pa sva morala spet premisliti njihov medij. Besedila so bila pisana z bolj ali manj vpisanimi zakonitostmi snemanja, prezentacije v obliki *youtube videa*, kar je seveda postavlja vprašanje o prenosu na oder. Se kontekstu snemanja odpovedati in ga s čim nadomestiti ali ga poskusiti poustvariti tudi v živi uprizoritveni obliki?

Uprizoritev je izbrala nekakšno tretjo pot: pot dokaj zveste rekonstrukcije snemanih prizorov. Bolj ali manj identične situacije, ki smo jih z igralci našli, izbrali in razvili v prvem ciklu, v procesu ustvarjanja videa, smo poskušali rekonstruirati na odru, jih pogledati izza kamere, v širšem dispozitivu. Kot v začetku celoten projekt je bila tudi junijska postavitev najprej poskus: kako udarniško izbrati ključne vizualne elemente, predvsem pa kako povezati raznolika besedila omnibusa. Zanimalo naju je, kakšen pogled nam bo ta odrska povezava pokazala. Celota pa je čas in svet, ki ga živimo, začela kazati srhljivo plastično in večdimenzionalno. Okvir epidemije je začel vse bolj postajati le izhodišče, povod za ukvarjanje z bistveno bolj bazičnim in ključnim: vprašanji in problemi človeškega v sodobnem času, ki jih imamo večinoma za tako samoumevne, da jih niti ne opazimo več zares. Omnibus je začel odpirati vprašanja o prenasičenosti z informacijami, o neznosno hitrem tempu življenja in dela, o obsedenosti z atrakcijami in tehnologijo, o maksimi užitka in dostopnosti vsega in vsakogar, nenazadnje, a morda ključno, pa zlasti vprašanja o poudarjeni individualnosti, izoliranosti, izgubljenosti, strahu, praznini, osamljenosti in potrebi po dialogu.

Tudi prva odrska uprizoritev je želela umakniti okenca pogoovorov po *zoomu* in *skypu*. Na odru smo poskušali sopolstaviti kavče, dnevne sobe, kuhinje, like, situacije in atmosfere in si dovoliti vstopiti v njihovo bližino, k problemu, k vprašanju. Kontekst epidemije je skozi situacije, ki so nam bile še pred kratkim vsem tako ali drugače zelo domače in smo se z njimi zlahka identificirali, omogočal absurdno, mestoma tudi komično distanco, ki je nujnost ukvarjanja z vprašanji in problemi le še poudarjala.

20. junija 2020, ko se je uprizoritev zgodila, smo upali, da bodo ustavitve sveta in karantenski prizori obstajali le kot metafore nevralgičnih točk problemov sodobne družbe.

JESEN-ZIMA 2020: DRUGI VAL: PRIPRAVE NA UPRIZORITEV OMNIBUSA

Takšna so bila izhodišča razmišljanja o še eni, vnovični, razviti in nadgrajeni, morda pa pravzaprav zares celo prvi uprizoritvi *Monologov s kavča* kot celote, ki se jo je Prešernovo gledališče Kranj odločilo uvrstiti v repertoar nove sezone. Konec junija, ko sva se z Marinko pogovarjala o tem, kako nadaljevati in razviti omnibus, kako ga še trdneje povezati, se mi je zdelo, da pravo vprašanje ni, kako se ukvarjati z dinamikami ob ustavitvi sveta in izolaciji. Prepričan sem bil, da bomo obdobja ohromljenosti in izolacije dobrega pol leta kasneje, ko bo predstava doživela premiero, vsaj do grla siti, če ga že ne bomo popolnoma pozabili. Ključno se mi je zato zdelo, da si poskušamo postavljati vprašanje prihodnosti: *apokalipsa se je zgodila, svet se je ustavil – kam naprej, zdaj, ko je ustavitve konec in smo spet v teku?* Zdaj, ko lahko stopimo vsak iz svoje samoizolacije? Bomo ostali na kavčih ali bomo vendarle ugotovili, da so vprašanja in problemi – čeprav se svet spet vrtil – še vedno z nami in se ni nič zares spremenilo? Bomo uspeli stopiti vsak iz svojega okvirja, si pogledati v oči, si prisluhniti in stopiti naprej skupaj?

Poleti nisem hotel verjeti, da lahko hladnejši del leta prinese ponovitev spomladanske izkušnje. Še manj, da bo ta v psihosocialnem smislu bistveno hujša in bolj nepredvidljiva. Situacija ni več nekaj novega in presenetljivega. Dnevi so krajši, noči vedno daljše, na obzorju pa ni izhoda v poletju, zato je ujetost v čakanju na konec, na to da se nekaj premakne, toliko hujša. V tem kontekstu sem začel o *Monologih s kavča* razmišljati, kot da zvečer, ko se že skoraj, a vseeno ne do konca, zmrača, stojim pred kakšnim velikim stanovanjskim blokom. Nekatera okna so razsvetljena, vsako z drugačno svetlobo. Tu in tam skozi stekla vidim kakšno figuro, včasih le silhueto. Ne vem, kdo so ljudje, ki jih vidim. Ne poznam jih, a vseeno se mi zdi, da mi je dostopen košček njihovega življenja, da lahko vstopim v zgodbo njihovega vsakdana.

Tudi oni se ne poznajo med sabo. Na nek način so skupaj, a vseeno sami, vsak v svojem osvetljenem okencu. Vsak pri svojem delu – vsak pri čem, kar bi raje počel v dvoje, v družbi, a to počne sam. Vsakemu od njih čas teče drugače: nekaterim, medtem ko jih opazujem, pretečejo tedni in meseci, drugim mine komaj nekaj minut. Tudi če se njihove zgodbe prepletejo, včasih morda celo dopolnijo, so še vedno vsak zase. A vse bolj se mi zdi tudi, da je morda ključ v tistih drobnih trenutkih, ko se med sabo začutijo – ko se mi od zunaj zazdi, da so se zagledali in se zgodbi, pogledu, nerodnosti drug drugega nasmehnili, čeprav se med seboj ne vidijo.

Iz izkušnje trajanja in ponovitve morajo liki iz dramskega omnibusa *Monologi s kavča* spregovoriti o ujetostih, osamljenostih in čakanju. Takšnih in drugačnih. Poznamo pa jih vsi in ostajajo z nami tudi, ko izolacija še ni ali ni več zapovedana. Morda pa je novi svet, o katerem smo toliko govorili v času prve karantene, ravno v tem, da se tega zavemo, spregovorimo o tem, si dovolimo prisluhiniti, in v tem, da se zavemo, da v teh mislih pravzaprav pogosto nismo sami.

POMLAD 2021: ŠE VEDNO DRUGI VAL: VAJE IN INTERNA PREMIERA OMNIBUSA

15. marca 2021, leto in tri dni po razglasitvi epidemije in enajst mesecev po začetku projekta *Monologi s kavča*, smo se z igralci in ustvarjalno ekipo končno zbrali na uvodni vaji. Nisem si predstavljal, da bo uvodna vaja tudi spomladi 2021 še vedno morala potekati prek *zooma*. In, ironično, še vedno z domačih kavčev. Prvi pogled na kvadratke mi pravi, da smo tega vsi že naveličani. A ne glede na to, da je vizualna podoba ozadja precej podobna začetku, je že ob prvem (ponovnem) branju jasno, da so se besede iz monologov v tem raztegnjenem času spremenile in danes zvenijo drugače. Ne toliko kot afekt v trenutku strahu pred novim in neznanim, zdaj bolj kot odmev v neskončnem času tišine in praznine. Odmev, ki nas opozarja, da nova samoumevnost, na katero smo se navadili in jo preizprašujemo vedno manj, vseeno ni nekaj povsem normalnega. Čeprav se ne spomnimo več natančno začetka in morda si tudi ne upamo računati

na konec. Zato se skozi Monologe s kavča pogovarjamo o ponavljajočih se živih slikah banalnosti vsakdanjih življenj, v katere smo (postali) ujeti.

In upamo, da monologi življenja odrskih slik čimprej stopijo v dialog z živimi gledalci. Za mojo izkušnjo izolacije je bilo namreč zdravilno, ko smo lahko stopili iz svojih okvirjev in so *ob Monologih, okoli in iz njih* začeli nastajati pogovori.

Vesna Slapar, Miha Rodman, Darja Reichman, Vesna Jevnikar
(fotografija z vaje)

OSEM PODOB SODOBNEGA ČASA

DR. ROK ANDRES

V času, ko smo bili kot gledalci veliko sami, brez živega gledališča, in smo se na ta način približevali položaju bralca, se sprašujem: Kako bo odzvanjal čas korone in njenih posledic v dramatiki? Namreč, obdobje, ki ga še vedno preživljamo (dvomim, da bo ob objavi tega pisanja situacija kaj dosti drugačna), je s pomočjo ključnikov, kot je #ostanidoma, in vsesplošnega zapiranja javnega življenja v nas oblikovalo novo občutenje sveta. Leto 2020 bo tudi v dramatiki pustilo svojo sled oziroma jo že pušča.

Pogosto opazujemo in razpravljamo, kako se dramska (mestoma tudi uprizoritvena) umetnost počasi oz. z zamudo vzpostavlja do aktualnih (družbenih) vprašanj. V primeru projekta *Monologi s kavča* pa je bila reakcija v obliki dramskih besedil hitra in neposredna. V uvodniku k objavi monologov v reviji *November* sem pisal o tujosti sveta, kakršno opisuje Camus v svojem *Mitu o Sizifu*¹ (1942) in ki jo v podobni obliki občutimo tudi danes. Če je občutenje, ki je prevevalo Camusov čas, rodilo filozofijo eksistencializma, iz katere je izšla dramatika absurda, si želim, da bi se iz občutenja naše resničnosti, kakršno kaže osmerica monologov s svojimi avtoricami in avtorji, rodila nova misel za prenovljeno družbo in nova dramatika. Vse namesto *nove resničnosti*, za katero vemo, da ni ne nova in ne resnična.

Osem monologov, ki jih je na pobudo dramatičarke Simone Hamer naročilo in produciralo Prešernovo gledališče Kranj, je delo osmih (naj)vidnejših ustvarjalcev in ustvarjalcev s področja dramatike, ki so v kulturnem prostoru prisotni z izdelano

¹»Rekel sem, da je svet absurden, pa sem se pre naglil. O tem ne morem reči drugega kot to, da ni razumen. Absurdno pa je srečanje te iracionalnosti z obupno željo po jasnosti, katere klic odmeva v človekovem najglobljem bistvu. Absurdnost je prav tako odvisna od človeka kot od sveta.« (Albert Camus, *Mit o Sizifu*, Ljubljana: Cankarjeva založba, 1980, 37)

poetiko, prepoznavno dramsko gradnjo in nenazadnje jasnim stališčem. Vseh osem različnih besedil močno zaznamujejo karantena, uporaba spletnih medijev (in življenja v virtualni resničnosti), dileme o (ne)zmožnosti komunikacije, socialno vprašanje, pa tudi raba funkcije pogleda, naslovnika in izjavljanja. Zaradi narave spletnih medijev, kjer so bili najprej predvajani, so besedila kratka, kakor skice kompleksnejših likov ali delčki širšega sveta. Monologi so zasnovani kot potreba po dialogu, ki pa se nikoli ne realizira, saj je včasih bolj samogovor, notranji monolog ali pa enosmerni dialog, v katerem se naslovljeni drugi ne odziva. Monolog pač ne pričakuje odgovora ali replike, v koronskem času pa je niti ne more prejeti.

Rok Vilčnik - rokgre je oblikoval monolog, namenjen razjasnitvi čustev protagonistke, ki soočena z zaprtjem javnega življenja preizprašuje sebe (kdo sem in kaj hočem) ter svoj odnos do sveta in drugih. S subtilnim jezikom se lik razodeva v intimni retrospektivi trenutka, ki traja. Občutek nezmožnosti pa Vilčnik podčrta s poetičnim, »naj me premakne kdo drug«.

Simona Semenič podobno postavi v fokus slehernika, čigar tok misli spremljamo ob hektični situaciji pričakovanja. Moški, ki se poskuša predstaviti v najboljši podobi, uklonjen pod družbenimi normami in pričakovanji druge(ga), je izrisan v suvereni in prepoznavni pisavi Semenič, v skici za portret moškega pa lahko (raz)beremo nevrvalgične točke sodobnih odnosov.

Tok misli posameznice predstavlja tudi delo Varje Hrvatin, ki bi tesnobo ob neskončnosti interneta (in ur, ki jih zabijemo na njem) zlahka preslikala tudi v nekoronsko dobo. Jezik je sodoben, informacijsko odsekan in neurejen kot misli protagonistke. Prav internet je en osrednjih označevalcev koronskih časov, dramska pisava pa sledi logiki asociativnega iskanja (klikov, hiperpovezav) po neskončnosti možnega.

Simona Hamer je svoj monolog oblikovala s prisotnim *drugim*, na način, da lahko vzpostavlja možnost dialoga in potrebo po njem. Spremljamo namreč Mihovega psa Marlona, njegov tok misli, ko spremlja lastnika po stanovanju. Metafora človeških želja, upodobljena skozi pasji glas, ki deloma sega že na področje ekokritike.

Besedilo Kim Komljanec pa pred bralca postavi samo središče karantenskega problema – družinsko dinamiko. Spremljamo boj matere na več frontah hkrati, v živahnem in sočnem jeziku se pregovarja zdaj z otroki, zdaj premleva službene zadeve, najbolj pa na bolečo točko avtorica pokaže ob čustvenem pogovoru med protagonistko in njeno mamo, ki je v domu starostnikov. Komljanec najde portret ujete posameznice, ki se ji možnosti vedno bolj ožijo in na koncu prostora za rešitev ne ostane dosti.

Podobno se aktualne problematike skozi pogled slehernice loti tudi Peter Rezman. Njegovo izhodišče so razmere v industriji, ki so v začetku leta ob prvem valu epidemije pomenile samo začetek še bolj travmatičnega leta. Občutljiv za socialne stiske običajnega človeka, ženske, ritem dela, norm in izkoriščanj Rezman obuja odrinjen žanr socialne drame, ki se v sodobnosti pojavlja bolj v dokumentarnem izrazu.

Besedilo Tjaše Mislej prinaša mladega očka, ki snema posnetek za svojega novorojenčka. Prek tega vzgiba se sooči z lastnimi travmami na tej relaciji, da lahko spozna pomembnost *korenin* in *kril*, Mislej pa z vživeto pisavo ponuja vpogled v odvod koronskega časa: porod brez prisotnosti partnerja.

Podoben motiv očeta išče tudi Nejc Gazvoda, ki s poetično metaforo o čakanju na kune podaja svoje obžalovanje, spomine in neizživete odnose. Gazvoda popiše moški lik z veliko mero občutljivosti in daje v premislek še eno izmed problematičnih točk letošnjega leta – osamljenost.

Čas epidemije je ob soočenju z realnostjo in absurdnostjo sveta že prisoten v slovenski dramatik. Na Hrvaškem smo lahko spremljali podoben projekt, ker je 19 dramskih avtorjev ustvarjalo na podlagi štirih izhodišč: na novonastalem liku, že obstoječem liku iz njihove drame, liku iz zgodovine dramatike ali svoje lastne zgodovinske ali trenutne stvarnosti.² Podobno kot v našem primeru so se tudi izdelki hrvaških avtorjev razlikovali

² Projekt Monovid-19 sta vodila Jelena Kovačić in Ivor Martinić, vključuje pa tudi slovenskemu prostoru dobro znana imena, kot so: Goran Ferčec, Ivana Sajko, Tomislav Zajec, Dino Pešut, Nina Mitrović in drugi. Radovedni bralec/gledalec si jih lahko prebere na spletni strani revije Kazalište na povezavi: https://hrcak.srce.hr/index.php?show=toc&id_broj=19005

po izbiri perspektive, te so segale od intimnih do bolj kritičnih refleksij, predvsem pa sta se projekta razlikovala po naslovniku. Medtem ko je hrvaški projekt nagovarjal bralca, se kranjski obrača na gledalca. Srečamo se torej z dvema različnima načinoma branja oz. recepcije. Mateja Pezdirc Bartol zapiše: »Za sam akt recepcije je odločilnega pomena, da je bralec vedno sam, zato so njegove reakcije individualne, medtem ko je gledalec del kolektivnega občestva, ki večinoma reagira kot skupina.«² Zato v sinergiji s sodobno komunikacijo, ko je virus prisilil družbo v povečano uporabo komunikacije po spletu, gledalec (v klasičnem pomenu) postaja del skupine, dobiva kolektivno izkušnjo prek spremljanja umetniškega dela, ki se reprezentira prek novega kanala – spleta. Osrednja lastnost *Monologov s kavča* je torej dramska tehnika, ki v svoje izhodišče postavi nov medij. Vsak monolog je zavestno oblikovan z namenom, da ga igralec posname sam, s tehniko, s kakršno upravlja slehernik, torej tudi dramski lik. Gre za verizmu podobno občutenje trenutka, ki se v miniatarki (torej kratki formi) kaže kot del širše slike, daljše fabule.

Avtorice in avtorji monologov so iz svoje lastne izkušnje samoizolacije ustvarili svetove, ki so dali glas drugim: ljudem na robu, domačim ljubljencem, staršem, iskalcem ... V monologih najdemo občutenje strahu, upanja, upora, robnosti, pričakovanja, apatije, brezizhodnosti in še mnogotere druge delčke notranjih svetov, ki ustvarjajo sliko stanja v neki epizodi neke družbe.

² Pezdirc Bartol, Mateja: *Najdeni pomeni*. Ljubljana: 2010, 133.

Darja Reichman, Vesna Jevnikar
(fotografija z vaje)

**NEJC
GAZVODA**

Kune

Moški gleda v laptop in se snema.

MOŠKI: Pozdravljeni v mojem prvem youtube videu. Današnja tema so kune in o tem, kako jih odgnat. Kune so živali, ki lahko naredijo veliko škode na hiši in avtomobilu, če jim pustimo. Če jim to pustimo. Vida in jazbec sta tudi kuni. Kot zanimivost. Torej. V različnih trgovinah se kupi pripomočke, da se kune odganja. Za nakup potrebujemo masko, ne pozabite nanjo, da ne bo kaj narobe. Torej. Kupite lahko elektronske odganjalce ali pa sprej, ki ga nanesete na mehko podlogo avtomobila, in nato odganja kune. Kune imajo večje iztrebke kot miši in prepoznate jih tudi po glasnem ropotu po strehi. Torej. Čeprav živijo na enem mestu, ne vem, kam gredo čez dan. Najbrž lovijo. Lovijo tudi kokoši in jedo njihova jajca. Lupine včasih najdete pred hišo in zadnjič sem jih preštel. Bile so tri. Sem kdaj videl kakšno kuno? Ne. Si to želim? Da. Ogledal sem si fotografije na internetu in videti so lepe. Ne vem, če reagirajo na človeka. Ne vem, kako reagirajo. V hiši sem sam, in zato se ne bojijo, ker ne proizvajam hrupa. Ni tudi treba, da se me, ker si želim, da bi jih videl. Zato tudi nisem kupil ne odganjalca ne spreja. Najprej moram videt kuno, šele nato se bom odločil za to potezo. Ko hodijo po strehi, ropota, morda imajo mladiče, ker se mi zdi, da jih hodi več naenkrat. Poskušal sem štet korake, ni mi uspelo, ampak še vedno upam. Upam, da jih imajo. Moje punce bi bile vesele, če bi to videle. Rekel bi ... veste, kaj bi rekel? Rekel bi: "Glejte, kaj imam in kaj se me ne boji." Torej.

Kratka pavza. Moški pogleda navzgor.

MOŠKI: Ura je deset zvečer in zdaj se bo začelo, topotanje po strehi. Ko bi moje punce to slišale! To ni dež, to niso mački, to so kune, bi rekel. Kaj so kune? Kune so živali, take lepe. Če je bela, se je ne vidi v snegu. Naredil vam bom snežaka in skupaj jih bomo čakali v šotoru na vrtu, oblečeni bomo toplo in dim nam bo šel iz ust. Če ne bo snega, če bo zgodnja pomlad, gremo lahko do mlake, lahko vzamete paličico in z

njo dregnete v mrest. Do gozda se bomo zapeljali, izpit sem dobil nazaj, in to lahko poveste mami. Vse ji lahko poveste, kar se bo zgodilo in kako sem na koncu dneva ugasnil luč in da ste bile srečne in smo v temi skupaj čakali kune.

Moški počaka.

MOŠKI: Še malo.

Moški počaka.

MOŠKI: Še malo. Ponavadi vedno pridejo ob tej uri. Počakajte še malo. Počakajte skupaj z mano. Pridejo, pridejo. Če bi moje punce to slišale. Kako bi bile vesele. Ana bi čisto malo piskala, ker ima astmo, potem bi se pomirila, ker se je vedno pomirila, kadar je bila z mano.

Moški počaka.

MOŠKI: Še malo. Še malo. Še malo.

Moški nekaj časa čaka. Video se konča.

Borut Veselko
(fotografija z vaje)

Borut Veselko
(fotografija z vaje)

**SIMONA
HAMER**

Kletka

Človek,
pes
in okno, skozi katerega oba buljita.

Kaj zdaj?
Greva ali – greva? Hhh.
Mačkice so že zunaj. Martinčkajo se na sončku in
čakajo na naju, da razburkava sceno.
Ajde, akcija! Gremo, gremo, gremo!
Daj, no ... Kaj ti je? Kot da imaš alergijo na svež zrak
in sonce! Da sploh ne začnem o dežju. Pa saj nisi iz
cukra, ne?

Človek poboža psa.

Kdo je iz cukra, kdo?
Kdo se bo stopil?
Kdo bo ratal ena lužica mužica?

Človek se premakne v stran od okna.

Tooooo!
Končno malo življenjske energije.
Hej, kam greš?
Ne, ne, ne ...

Človek gre v kuhinjo.

Ja, ja, ja!
Hrana, hrana, hrana!
Kaj bi? Vse bi. Sladko, slano! Vse, vse, vse!
Kaj? Saj bom zunaj pokuril kalorije. Sicer pa sebe
poglej. Če boš tako nadaljeval, ne boš za v kopalke.
No, mogoče enodelne. Hhh. Si predstavljaš? Hhh.

Človek odpre hladilnik.

Uf, vohaš? Po gnilem. To je tista tvoja solata. Ali ko-
renček. O-g-a-b-n-o. Sem ti lepo rekel, da ne kupuj
te zajčje hrane, ampak mene se nikoli ne poslušaj,
ne? In zdaj imava kompost v hladilniku. Res super.

Človek si hladilniški ulov zbaše v usta.

Hej! Kaj pa jaz?
Daj mi malo, plis! En pajs! Samo, da probam.
Daj no! Daj, daj, daj!

Človek odide iz kuhinje.

Veš kaj, jebi se.
Upam, da ti bo zaletelo, da se boš dušil in ti bo
slabo, da boš pobruhal celo kopalnico in še steno
na hodniku, in to z žolčem, in da boš tako cvilil, da
bodo sosede poklicali policijo in boš dobil kazen
zaradi kršenja JRM-ja, in upam, da potem še en teden
ne boš mogel jest, ne da bi bruhal, in boš od lakote
cuzal usrane štumfe in da boš potem, ko boš že malo
boljše, fasal še živčnega zaradi parketa, ki si ga v sili
spraskal, ko si v krčih ležal na tleh. To.

Človek se vrže na kavč.

No, zdaj smo pa užaljeni.
Sorči, saj veš, da nisem resno mislil.
Niso mi kul ta dvojna merila. Saj o tem sva že govorila.
In včasih si želim, da bi ...

Človek naredi velik požirek.

Aha, pa smo spet tam ...

In še enega.

A ne bi ti malo bolj u izi s tem, hm?
Glej, vem, da ti je težko, ampak ...
Počasi me začenja skrbet, veš.
Ok, nočeš se pogovarjat. Prav.
Čeprav bi se moral. Res. To je treba dat ven, stari. Ker
drugače se boš zaciklal.
Kot tisti tiger na Animal planetu. Aja, ti si takrat že
smrčačkal. Klasika.
V glavnem: šlo se je o eni beli tigrici – res huda bejba

–, ki je cele dneve šetala gor in dol po svoji štirikrat štiri metrski kletki. In potem, po ne vem koliko letih tega gor-dol, se je folku v živalskem vrtu zasmilila – saj veš, pravice živali, pa te fore. In so ji zgradili celo kraljstvo z jezerčkom, hribčkom, ni da ni. Ko jo končno prese-lijjo, je to cel dogodek: rezanje traku, smežkanje za kamere, vsi blazno ponosni nase in na svojo ematijo. Ona pa - v totalni paniki – začne hodit štiri metre gor in štiri metre dol ob ograji. Gor-dol. Do konca lajfa. Ker je bilo prepozno, štekaš? Kletka je že bila v glavi. Tako, da – plis – nehaj furat ta safer. Samo zato, ker je svet norišnica, še ne pomeni, da se moraš ti začeti obnašat kot pacient. Kaj, zakaj me tako gledaš?

Človek zakoplje obraz v dlani.

No, no, no, saj bo. Vse bo ok. Boš videl.

Pes skoči na človeka.

Saj veš, da te imam rad, ne?
Kdo te ima rad?
Kdo? Kdo? Kdo?
Jaz, jaz, jaz.
Ja, saj že grem dol. Hhh.

Človek vstane s kavča.

Bravo, stari!
Vidiš, da gre.
Sem ti rekel, da pogovor pomaga. Ne pa te tvoje potlačitvene ...

Človek gre na stranišče.

Joooooooooooooj!
Jaz bi tudi lulal!
Hitro, hitro, hitro!
Lulat, lulat, lutat!

*Človek pride nazaj in se postavi ob okno.
Ob njem pes.*

Kaj zdaj?
Greva – ali greva?!

Miha Rodman
(fotografija z vaje)

Aljoša Ternovšek, Vesna Slapar, Blaž Setnikar, Miha Rodman
(fotografija z vaje)

Darja Reichman, Miha Rodman
(fotografija z vaje)

**VARJA
HRVATIN**

*Kako se že reče tej
črtici, ki ti utripa v
wordu?*

LIK
ženski glas

PROSTOR
film na zaslonu
Koyaanisqatsi: Life Out of Balance (1982)
<https://youtu.be/v6-K-arVL-U?t=2940>

ČAS
49:00–52:00 filma Koyaanisquatsi

NAVODILA

Celoten monolog je transkripcija notranjega miselnega toka naracije ženskega glasu in medias res med gledanjem in poslušanjem treh minut filma Koyaanisquatsi. Igralke ne vidimo, jo zgolj slišimo. Vidimo zgolj triminutni izsek filma, ki si ga lahko igralka predvaja na svojem telefonu ali računalniku ter lahko (v živo) prek telefona snema zaslon in zvok hkrati (namesto da igralka snema sebe, snema zaslon skupaj z zvokom*). Interpretacija naj bo zelo hitra, pospešena, ponotranjena, razmišljujoča, vendar nevrotična, skoraj histerična in predvsem tem bolj pogovorna – torej izgovorjena v najnižjem osebnem jezikovnem registru.

*SNEMANJE ZASLONA Z ZVOKOM

iPhone ali iPad
<https://www.youtube.com/watch?v=TF-Bht-HuFY>
Android
<https://www.youtube.com/watch?v=2nWLPD0pYbE> (00:35 - 05:24)

Windows operacijski sistem za računalnik
VLC player <https://www.youtube.com/watch?v=ZpJANpgvZsc>

Mac operacijski sistem za računalnik
QuickTime Player <https://www.youtube.com/watch?v=o4vwzS1pnfg>

ženski glas

ne, ne bom spet šla na facebook. dons sem si rekla, da ne. k bom itak spet štiri ure zapravla za te jebene članke pa aktivistične solidarnostne pobude, na konc pa itak spet šla stalkat nek folk. fak, upam, da ne vejo. sej to se najbrž nikjer ne pokaže? omg, kaj če folk v resnici ve, vsakič k ga stalkaš. kaj če se bo zdej tko vse sesul in bojo vsi facebook mesiči in vsi kliki na profilu postal javni. modeeeel, si predstavljaš kera apokalipsa! fak nikol nisem razmišlala, kako se reče tej črtici, k ti utripa v wordu. zdej me to živcira. (tipkanje. tišina. pospešeno branje) »When you are typing on the computer, you get a (a black flashing line that shows you where you are typing). The black flashing line is called "the cursor." It is also called "the text cursor," or "the insertion point"«. ziher je nek bizaren izraz v slovenščini. faking točka vstavitve. no, al pa kazalec. sem mislna, da bo kej bol smešnga. no, sam sej če sem zbrisala search history, se ne bo nikjer vidl. ja ok, sej kao vse ostane shranjen, vsi podatki se nekje zbirajo. sam kje, stari? kok more bit to podatkov, nekje to morjo spravlat. pozabla sem že cel un snowden dokumentarc, morm ga še enkrat gledat. čeprov ne, k me bo pol spet napsihiral, tko k the great hack. omg kok sede ta philip glass, končno se mi več ne poje (zapoje) maja hiii maja huuu maja haha. že faking en teden. prov sram me je, da je to sploh v mojem searchu. čak, kaj mi je že zanc ena rekla, kao če maš duckduckgo.com za search, te težji trejsajo in ne vidjo, kaj vse si isku. čeprov se spomnm ene bejbe, k je postala na facebooku, da jo je en izsiljevou kao z nekimi home-made porniči za keš in da zdej zbira donacije. sam realno je bla neka click bait fora. pa valda se ne bo noben z mano ukvarju. čeprov omg, kokrat sem googlala neke weird stvari, serijske morilce pa pedofile pa sestavine metamfetaminov pa brevikov manifest. pa ok, pustmo celebrity trače pa fetiše, to mi sploh ni bed, ampak kaj vse sm googlala, k me je tko zanimal, pa sploh ne pomen, da sem jst weird, sam če *trans-sexual babysitters pa how do you*

know if someone's bipolar?, can anxiety change you forever, are we human or are we dancers vzameš iz konteksta, izpadem res bizarna. vem, da sem ziher googlala šarlotko, ker realno nisem vedela, da se reče šalotka brez r. (čedalje bolj pospešeno) sej to in pol se hočš izobrazit, hočš vedt, kaj je fora, in to nej bi bil kao internet, vir informacij, da je hitrej in bolj dostopno in pol to googlaš in pol je tm nek faking robot al pa še hujš, dejansko nek delavc, zaposlen v skladišču amazona, k zbira tvoje podatke in se ti pol smeji v faco. al pa si ga nek japonc tko drka na tvoje fotke. o fuj. sam pizda, kdo pa ne googla weird stvari? kaj če mojo faco prodajo za reklamo za tampone nekje v ameriki al pa za odvajala v aziji. fak, kok slabo. enkrat vem, da sm rekla, kao da nikol več nam googlala stvari, da bom sam še v knjižncu hodila. sam k ne morš. k na dnevni bazi vsaj desetkrat nekdo neki reče, kar ne veš in, ti je bruka priznat in na skrivaj googlaš in se delaš, da veš, al pa pač googlaš, k rabš, kdaj je hofer odprt, al pa kaj je sploh veselje. ampak dobr realno, koga bolim kurac jst. kt da me bo res nekdo šel izsiljevat s temi stvari. fak sam vsen, kaj če me gledajo? ampak kdo to sploh gleda? kdo so ti ljudje? omojbog, kaj če sm kdaj mela odprt komp, medtem ko sem seksala, in zdej to nekje obstaja. fak, sej sploh nočm vedt, kaj vse sem že delala ob odprtem kompu. no, še dobr, da si zuckerberg zaenkrat še ne lasti mojih misli, kera bruka, da bi zdej nekdo slišu, kaj vse razmišlam.

KONEC

Vesna Slapar, Vesna Jevnikar
(fotografija z vaje)

Vesna Slapar, Aljoša Ternovšek, Miha Rodman
(fotografija z vaje)

KIM
KOMLJANEC

Eden mora
prevzet komando

Celoten monolog naj bo igran tako, kot da so vse »off stage« osebe nekje v prostoru za kamero na telefonu (ali levo ali desno). Samo Jerica (šefica) kliče na telefon, kjer se nahaja kamera, in jo ONA nagovarja neposredno v kamero, od (pre)blizu. Večinoma je tekst zapisan zborno, ponekod pa so že v zapisu upošteevane vokalne redukcije, kratki nedoločniki ipd. Lektor(ica) in igralka naj jezik besedila prilagodita po svoji presoji.

Rekviziti:

mobilni telefon, stojalo za telefon (ni vidno), krpa, plastenka varekine, kozarec za vino, steklenica z belim vinom.

Pojasnila:

VELIKE TISKANE ČRKE pomenijo kričanje ali vsaj zelo glasen govor;

... tropičje pomeni, da se misel nekako izgubi, zamre ali v tišini nadaljuje;

– pomišljaj pomeni prekinjeno, presekan misel.

Pisk prejetega sporočila na telefonu. ONA pogleda na telefon, prebere, zaskrbljeno izdihne.

(tiho, sebi) Uff. (glasno, družinskim članom) Ljubčki moji, od jutri veljajo omejitve gibanja. (spet pogleda v telefon; sebi) Zaprte šole!? Treba se bo organizirat. Samo eden v trgovino – kaj imamo doma? Kruh bom spekla. Razkužit je treba stanovanje. Šolske torbe. Stopnišče. (družinskemu članu, glasno) DAJ PRAT HLAČE. VSE, VSE DAJ PRAT. (sama sebi) To ni hec. (družinskemu članu, tiho) Saj ni zajebancija, a ne? Saj mi ni tega poslala Tatjana kot en »res smešen štos«, a ne? (sebi) Res smešen štos. (vstane, glasno daje navodila) OKEJ, LJUBČKI, TAKO SE BOMO ZMENILI: Ti vzemi svoj laptop in pojdi delat v kabinet. Čao! Pejđ! Ne, ne, kar pejđ, bom že jaz. Vidva pa: na pisalnih mizah vaju čaka vse, kar morata naredit za šolo, da sta mi do enih končala, jasno? Jaz imam za delat za službo, tako da morata delat samostojno. V odmoru zložita posodo iz stroja in dajta sušit perilo. Nee! Kakšne igrice? Kakšen fortnejt!? Kdo se bo pa učil? Daj, vklopi malo samokontrole, no. Saj nisi dojenček. Ajde, ajde, gremo, rokave zavihat, niso

to počitnice. (sama sebi, zelo tiho) Šit, a takole bo to?

Vzame plastenko varekine in krpo, nagne plastenko na krpo.

(sebi) Pismo, kako mam zoprn glas. (družinskemu članu) Kaj!? (tišina) No, kaj je? (spet tišina) Ja, kaj bi pa ti naredil? Oziroma, kaj SI naredil? Pač, izredne razmere so, malo bo treba zobe stisnit, pa bo. Ti kar pejđ, delat. Ne, kar bod ti v kabinetu, bom jaz tukaj. Če bosta tamala dva kaj – (sebi) Ja, kar pejđ. Kar ti pejđ v kabinet. Jaz bom pa tukaj, na straži. (družinskemu članu) KAJ JE? KAJ JE!? VSE TI PIŠE V NAVODILIH, PREBERI IN NAREDI, SAJ V ŠOLI TE TUDI NE BI ZA ROKCO DRŽALA! (sama sebi) Okej, zdaj pa jaz. Pokličem šefico, zmenit se moram, da skrajšamo uradne ure. (se zdaj živalsko zadere) PA KAJ JE ŽE SPET!? A VAMA NISEM REKLA, DA SE MI NE PRIKAŽITA IZ SOBE, DOKLER NE NAREDITA VSEGA ZA ŠOLO! DAJMO, V SOBO! ZGINTA!

(sama sebi) Kako, je že čas za kosilo?

(sama sebi) Kako, je že petek?

(sama sebi) Kako, je že tretji teden?

Tišina. ONA nekaj trenutkov samo zre v prazno, zre v telefon. Nato se zbere, si spne lase v čop in tipka po telefonu.

(sladko, z novim glasom, direktno v telefon) O, dober dan, Jerica, kako ste? Ja, a imate pri vas tudi takšno norišnico danes? Ha ha ha. Ja, no, saj ne rečem, moja dva fanta sta res pridna, ampak je pa težko, seveda, za vse je težko, kot sem že včeraj rekla, tole je čisto izredno stanje. Ha ha ha. No, khm, v zvezi s tem, sem vas hotela vprašat, kako bi se vam zdelo, če bi malo zreducirali – (pisk prispelega maila) Aha, kaj pa je to? A, po mailu ste mi poslali, kaj pa je to? Čakajte, samo, da odprem, joj, ne vem, če bom lahko oboje hkrati, moj laptop pa sin uporablja, ima ravno pogovor z učiteljico, ja, tole se mi noče naložit ... (družinskemu članu, tiho) Kaj je? (Jerici v telefon) A veste kaj, mislim, da bom morala prekinut, toliko, da odprem dokument, pa vas pokličem nazaj, takoj ko bom preletela, a

velja? No, se slišiva čez minutko. *(družinskemu članu)* KAM GREŠ!? NE MOREŠ VEN. KAJ JE S TABO!? NE, sem rekla. Pred blokom se zbira MILIJON ljudi, pa kaj je s tabo, a hočeš kaj domov prinesť? A bi nas rad vse okužil!? *(zdaj drži telefon v roki in »išče« poslani dokument na njem)* NE, NE, TIŠINA! ME ČISTO NIČ NE ZANIMA, KOLIKO TVOJIH SOŠOLCEV SE ŽE CEL TEDEN DRUŽI, NJIHOVE MAME PAČ VERJETNO NISO DOBILE OBVESTILA, DA JE TREBA DO KONCA TEDNA OBRAVNAVAT VSE PRISPELE VLOGE IN DA ... *(zdaj »bere« dokument s telefona)* Čakaj, čakaj, kaj je pa to? 80 procentov. 80 procentov, kako 80 procentov? Ni upravičena do dodatkov za prevoz in malico, opravljati v polnem obsegu, izven uradnih ur dostopna preko elektronske pošte, telefona, na SMS-sporočila dolžna odgovarjati v najkrajšem možnem roku, kaj, čakaj, kaj? *(zdaj postavi telefon spet nazaj na stojalo, nekaj trenutkov strmi vanj, nato družinskemu članu, z gnevom)* NE, SEM REKLA, NEHAJ SE OBNAŠAT, KOT DA SE TEBE TA SITUACIJA SPLOH NE TIČE! PEJD SE S SVOJIM FOTROM ZMENIT. MA, DAJ, BRIGA ME, PEJD VEN, OKUŽI SE, OKUŽI NAS VSE, SAMO ZGINI ŽE!

(čisto tiho) Halo, mama?

(čisto tiho) Mama, tisti zeleni značek s kamero pritisni.

(čisto tiho) Mama? Jaz sem.

(nežno) Prosi sestro, da ti pomaga. Saj je kakšna sestra kje v bližini, ne? Sestro pokliči. Kar odloži telefon na posteljo, pa pokliči sestro, bom počakala na zvezi.

Vzame steklenico belega vina in si natoči kozarec. Naredi požirek.

Ah, saj nekako vozimo. Saj gre. Včasih se spričkamo, ampak saj gre. Če ne bi imela tega debila za moža, ki ne zna enih gat v predal pospraviti, no, ampak saj gre, saj vozimo, saj nam gre. Če bi me samo v tej bajti, v tem bloku kdo poslušal, pa bi bilo vse skupaj lažje. Razkužit moram ograjo na stopnišču. Danes sem jaz na vrsti. Saj, če ne bi pol sosedov spokalo in šlo na svoje jebene vikende, jaz bi tudi šla na vikend, pa pustila te tri pujse, naj živijo v svinjaku, naj se v

lastni svinjariji utopijo, če jih ne bo virus dokrajčil. *(izprazni kozarec)* Saj ne, kaj govorim, saj vozimo, saj se imamo radi, rada jih imam, vse tri, s smrdljivimi štumfi in poscano školjko, kaj bi brez njih, kaj sploh bi brez njih, veš, ne moremo prit na obisk, mama, ni dovoljeno. Zaradi epidemije, mama. Saj pridemo, samo da tole mine. *(ji gre na jok)* Samo malo še potrpi, pa bo. Pa bo bolje. *(hlipa)* Saj bo bolje. Zdaj pa moram it, mama, Tatjana me kliče. Ja, tista iz drugega nadstropja. Ja, že dolgo je sama. Ona je pa res sama. Vem, vem, saj jaz tudi čakam. Da mine dan, da je popoldne, da vzhaja kruh, da je vikend, da izhlapi varekina, da grem lahko v trgovino, samo čakam. Zdaj pa moram it, mama, ker moram razkužit ograjo. V bloku. Ja, eden mora prevzet komando. Kaj, a misliš, da bo Brvar razkuževal!? Lepo te prosim. Eden pač mora prevzet komando. Narejeno mora bit, do konca dneva, razkuženo, trikrat na dan, do konca tedna rešene vse vloge, vse za šolo, skuhamo, oprano, računi plačani, v kabinetu ima tako svinjarijo, da se mi obrne, razkužit je treba stopnice, ograjo, jaz ti povem, zorganizirat se je treba, samo zorganizirat se je treba. Eden mora prevzet komando. Kdo pa bo? Eden mora.

Vzame plastenko varekine in si jo natoči v kozarec, do vrha. Skrne.

(tiho, sama sebi) Saj jih imam rada, vse tri ...

Spet srkne.

(tiho, sama sebi) Kaj bi sploh bi oni brez mene ...

Še enkrat srkne.

(tiho, sama sebi) ... ampak eden mora prevzet komando, jaz ne vem, eden mora ...

Nagne kozarec in spi je do dna.

KONEC

Darja Reichman, Vesna Pernarčič
(fotografija z vaje)

Blaž Setnikar, Vesna Pernarčič, Darja Reichman
(fotografija z vaje)

**TJAŠA
MISLEJ**

Korenine in krila

OČI: Mlad moški, okrog 32 let, prvič je postal očka. Zaradi strogih ukrepov ob epidemiji ni smel biti prisoten pri porodu. Doma čaka in preštevava dneve, da bo lahko šel iskat partnerko in novorojenega sina v porodnišnico. Zaposlen je kot veterinarski tehnik, rad ima naravo in rock glasbo. Ni vaju kazati čustev. Nova vloga očeta mu predstavlja izziv in v njem poleg pričakovanja vzbuja strah, tesnobo, slabe spomine na lastnega očeta.

Mlad moški v dnevni sobi na kavču. Telefon nastavi pod določenim kotom in se začne snemati. V rokah ima plišastega kužka.

OČI (animira igračo): Hovhov! Jaz sem mali kuži Muži. Izgubu sem svojo kost. Hovhov! Hej, je kdo videl mojo kost? (približa kameri) A si ti videl mojo kost? Hovhov! (vzame v roke še plišastega medveda) Brunda gunda, brunda gunda. Dober dan, kuži Muži, kako kaj gre? (animira kužka) Dober dan, medo Vladek! Hovhov. Nč dobrga ni, nikjer ne najdem več kosti. Grozno! (animira medvedka) Eh, ne se sekirat, brunda gunda. Vse bo dobr. Skleda meda potolaži kužka in medveda! Pejva na med! (animira kužka) Pejva, hovhov! (pospravi plišasti igrački) Ja, no ... Heh. Tole je bla ena taka igrača. Upam, da ti je bla všeč. Aja, jaz sem drugač tvoj oči. Obiski v porodnišnici so prepovedani, tko da zdej sta sam ti pa mami. Pa en kup tečnih sester, hehe. Maš pa tud fotra, evo me! Hehe. Oprost, nisem se obril pa počesat sem se tud pozabu. Sej ne zameriš, ne. No, jaz sem pa tebe že vidu. Mami mi skos pošilja tvoje slike. Stari, super čupo maš! Irokeza, dbest. (premor) Uf, lej. Ne vem. Kaj bi ti reku? Rad bi ti povedal, da ... da se že ful veselim, da prideš. Evo, čakam doma. Razmišlam, kako bo vse drugač. Kako se bo vse spremenil. Pa strah me je, nočem zajebat. Ne vem, kakšen fotr bom. Ne vem, kakšen fotr bi moral bit. Jaz v bistvu nism mel fotra. Tvoj dedek je ... posebn človk, tko bom rekel. Nauču me je sam to, kakšen fotr ne smem bit. (premor) Dolg časa sploh nisem vedu, kdo je moj oči. Z mamo nikol nisva govorila o njem. Pol se je pa na lepem kar prikazal. Mal pred mojim desetim rojstnim dnevom. Kar prišel je, nenajavljen. Prosu je, če lohk pridem pred blok, ni hotel it gor. Pa

sem šel dol in me je peljal na tortico. Dobra je bla, čokoladna. Pa še sok zraven. On je pa spil pivo in viski. Dal mi je še neki tolarjev za domov. Pred blokom mi je stisnu roko in mi oblubu, da bo kmal spet prišel, da bo vse drugač. Tisto noč sem bil tok vznemirjen, da nisem mogu spat. No ... pol ga spet ni blo. Dolg ga ni blo. Siguren sem bil, da vsaj za naslednji rojstni dan pride. Čaku sem ga. Pa ni prišel. Šele čez pet let se je spet oglasil, ko sem bil že v srednji. Vesel sem bil. Preselu se je k novi ženi in živela sta še kar blizu. Da sem lohk šel tja z busom. Neki časa sem redno hodu k njemu. Manjkal mi je. Ampak to ni zgledal tko ... preveč družinsko. Fotr je velik pil, ta nova žena Majda pa tud. Včasih ko sem šel tja na kosiu, sta bla oba že ob 12.00 pijana in velik praznih flaš je blo. Stari je bil živčen, moral si je nekak pomagat. Skupaj smo jedl kosiu, kuhala je Majda super. Sej je bla tud debela za tri ženske. No, po kosilu sta bla pa spet na vrsti pivo in televizija. Nikol nismo nikamor šli. Doma sta mela enga ubozga psa, ki sta ga tepla. Za vsako malenkost je fotr brcnu psa ali ga udaru po glav. Pes je bil tko prestrašen, da se je kar polulal, ko je fotr dvignu glas. Fak. Plazu se je po stanovanju tko čist pri tleh. Mene ni fotr nikol udaril, sam psa. In včasih Majdo. Velik sta se prepirala. Kričala sta en na drugza, razbijala z vrati. Ko sta bla slabe volje, kar je blo večino časa, sta se spravlala name. Kritizirala sta. Vse je blo narobe. Nč nisem prav naredu. To mi je šlo pol zmerej bolj na živce. Nisem več maral hodit tja. Bedno mi je blo. (premor) Neki časa me je fotr še klical, vabu me je na kosiu. Ampak nisem šel, nisem mogu več. Enostavno nisem mogu. Pol je nehu klicat. Tud za rojstni dan ga ni blo. Nisem ga videl že vsaj štir al pa pet let. Pa še takrat je blo slučajno, v Bauhausu. Kupoval je material za beljenje. Pizda, dedek je ratal, pa sploh ne ve, da si se rodil. Ne bo vedu, kdaj se boš zasmel, kdaj boš shodu, tko kot zame ni vedu. Fakof pa tak vzornik. (premor) Sori. Ne vem, zakaj to zdej ... (prekine posnetek)

Moški vzame v roke telefon, izbriše, kar je pravkar posnel. V roke vzame kitaro, malo zaigra, se umiri in potem ponovno nastavi telefon.

Vključi snemanje. Zaigra na kitaro in zapoje otroško pesem v rock stilu.

OČI: »Moj očka ima konjička dva, oba sta lepa, lepa šimelna. Hojla drija drija hojla drija drom, hojla drija drija drija drom.« *(odloži kitaro)* Helou! Kako si, tamau? Fotr tuki, hehe. Nisva se še spoznala, ampak se bova kmal. Evo me, to sem jaz, to je moj glas. Sej si me poslušal, ko si bil še v trebuhu. Še mal pa pridem po vaju. Ne vem ... Komi čakam, da te primem v roke. Upam, da bom znal. Pa previjanje pa kašce pa vse to. Sej bo. Mam priročnik, evo. Se učim. *(pokaže brošuro iz šole za starše)*. Veš, kaj mi je moja mama, tvoja babi, zmerej govorila? Otroci rabijo močne korenine pa hkrati, da jim daš krila. Korenine pa krila. Evo, to. V glavnem, čakam tebe in tvojo mami, da prideta. Kmal se vidmo, oblubim. Pa ne glede na vse, kar še pride v lajfu, jaz bom zmerej tam. Zmerek bom ob tebi, karkol se zgodi. Mogoče ne bom popoln, ampak bom tam. To ti zde povem in za zmerek. Se vidmo, rad te mam.

Ugasne snemanje. Obsedi na kavču in igra na kitaro.

Blaž Setnikar
(fotografija z vaje)

Blaž Setnikar, Vesna Jevnikar
(fotografija z vaje)

PETER
REZMAN

Po nočni izmeni

triminutni monolog

Veronika Juwan: »Mi smo si v Gorenju leta dva tisoč devet sami izborili malo višje plače (...).«

Anja Kopač Mrak: »Absolutno je pomemben sindikalni boj ...«

Veronika Juwan: » ... samo malo ... takrat ni bil sindikalni boj, ampak boj delavcev. Sindikat je potem prišel.«

Tarča, RTV SLO1, 21. maj 2015, vodil Boštjan Anžin*

Jutro po nočni izmeni.

Ena sede na kavč.

Ne morem spat, ne morem, tko sem zmatrana. Norma je zdaj na sto dvajset procentov, plača pa ni niti sto zarad tega sranja od krize, pizda!

Vsi so doma, sam mi delamo. Mi smo izven sistema ... al pa smo mi sistem, oni pa ne. Celo noč sem šibala, da sem zdej taka kt cota. Uni doma pa jamrajo, da jih ukrepi prtiskajo! Pizda! Kaj pa mi, ko delamo bl kt prej!?

To je treba enkrat povedat! To, kaj so ta pravi pritiski. Sej nuben ne ve. To bom povedala in posnela na telefon in ko bo pršla tamala domov, ji bom rekla, nej da gor na tist facebook. Vse bom povedala, naj mladi zvejo vse, kako je in kdo koga prtiska.

Kr nej, nej še bl nej prtiskajo, bom pa še jest mal zažvižgala ... pizda ... sam ne smem pičkart zdej, če bom snemala ...

Odkar delam, ves čas prtiskajo. Vsi. Že prej so. Ta star generalni pa Herman železni, pol Stanič in Bobi oba mandata, da nas je vse skupaj prodal. Vsi so isti, zdej se pa Stanič klanja Kitajcem, da so sploh hotl kupt Gorenje. Jezen je pa na upravo, kje prodala. To vse piše v Večer. Za Bobija prav, da je hohštapler. Pa lih Stanič se je oglasu – zdej se on napihuje, ki je bil na sodišču zarad goljufij. Sam da on ni šel v zapor. So ga spustil. Jasno, da je bil oproščen. Kdo od njih je bil kdaj obsojen? Nuben! In zdej zmerja Bobija, da

je hohštapler – sej ga je on prpeljal v Gorenje, pizda! Aja .. ne smem, ko snemam ...

No, in zdej bojo Kitajci odpuščali delavce ... Tko pravjo. Spiskov ni in vsi trepetajo, mene pa ni strah. Nas, ki smo za trakom, že ne bojo metal na cesto. Kdo bo pa delal, če bojo odpuščal v proizvodnji? Uprave bojo počistil!

Kr nej čistjo, sej se ve, kdo je šel gor in kako se je pršlo tja. Zdej se pa sindikat zanje buni. Kje je pa bil takrat, ko smo se delavke same uprla za trakom? Kje je bil sindikat?! Bobiju so držal mikrofon na kapiji. Same smo si morale priboriti mal večje plače. Sindikat je pol pršu!

Pa še to bi rada povedala, da se nismo borile sam proti direktorjem. Proti vsem, do zadnega mojstra za trakom, čeprav so pol vsem zvišal plače. Proti celim upravam se je blo treba boriti, pa je kr nekej takih, ki so od tekočih trakov pršle gor. Sej vemo, kako to gre.

Ene par jih je šlo tud iz naše izmene. Gela, Krista, Maca. Ena za drugo so šle, najprej v kontrolo in pol na tataro upravo. Maca je šle še viši, v tanovo, v Hiltona**. V par letih, ena za drugo so zlezle gor in vemo, kdo in kako jih je prtisnu tja.

Zdej pa cvikajo in vsi jim pomagajo, s sindikatom na čelu. Kdo pa men pomaga? Šibam tiste svoje komade za trakom, kr naprej iste, osem ur, da sem na konc izmene čist zmešana. Še spat ne morem, tko sem zmatrana. Kdo men pomaga? Kje je moj sindikat!?

Jaz se nisem nikol pustila ... Zato nisem pršla niti do kontrolorke, kaj šele na upravo! Majster me ni dal v kontrolo, ker ni verjel, da mam paradajz*** ... pa drugač ni bil slab dečko, sam da nobena ni napredovala brez ... ne morem zdej povedat direkt, ker snemam. Saj vse vejo, kaj hoče majster v zamenjavo, da te spravi za kontrolorko. Javno povem, sej nimam kej izgubit. Vse bom posnela in dala ta mali, pa nej še ona izve, kako je blo za trakom in zakaj sem ostala tam. Naj zvejo ta mladi ... kaki prasci so v

Gorenju. Kitajci bojo zdej počistl vse, kar se je nabral v upravi. Sej so vsi pritiskal in jih vlačil gor, v upravo, generalni, železni, prej, zdej ... vsi. Vse je isto. In prej in zdaj in pol. Vse. Vse je isto, pizdajimaterna. Zdej pa cvikajo zarad Kitajcev, ki nas bojo do konca pritisnl v drek in potegnil ven zase zlato.

Mi bomo pa šli na Rdeč križ po riž.

* Voditelj oddaje Tarča RTV SLO1 Boštjan Anžin je 2. maja 2015 v izdaji z naslovom Revni zaposleni – nova kategorija slovenskega delavstva med drugimi gostil delavko Veroniko Juvan, ki je postala znana v javnosti po uporu delavk Gorenja l. 2009 in ministrico Anjo Kopač Mrak. V kratki repliki ministrici (posnetek <https://4d.rtv slo.si/arhiv/tarca/174337165>, od 49 minute dalje) je Juvanova slikovito ilustrirala dejanski odnos zaposlenih do t. i »sindikata«, saj večina zaposlenih za tekočimi trakovi organiziranosti obeh sindikatov v Gorenju (»levih« in »desnih«) ni jemala nikoli drugače kot transmisijo uprave tovarne.

** Hilton – v Gorenju so, potem ko je bila prva »stara« upravna zgradba prepolna, zgradili še eno upravno zgradbo, ki se je od ostalih objektov ločila tako po višini (štiri nadstropja) kot rjavi barvi. Delavski glas jo je prekrstil v Hilton.

*** Besedo »paradajz« se prav lahko zamenja s kakšnim drugačnim, tudi pogostim, vulgarnim izrazom za menstruacijo. Sam nisem preverjal, kakšen izraz je dejansko »v obtoku« med delavkami v tovarni Gorenje ...

Blaž Setnikar, Vesna Slapar, Darja Reichman
(fotografija z vaje)

Darja Reichman
(fotografija z vaje)

Darja Reichman
(fotografija z vaje)

**SIMONA
SEMENIČ**

sproščeno

za uprizoritev s kavča naj bo kamera oziroma mobilni telefon postavljen statično in naj predstavlja ogledalo, v katerem se lik ogleduje, in kasneje mobilni telefon, ki ga lik vzame v roke

športno, a elegantno oblečen moški s papirnato brisačko briše kavč in svoje hlače

ma jebenti no
jebenti
fak
kaj naj zdaj
fak
pizda
jebenti

pogleda na ročno uro

nimam se cajta preoblečt
o, prasica

hitro in plitvo diha

pomiri se, pomiri se, pomiri se
sproščeno

*hitro in plitvo diha
si preveri pulz*

okej

se usede

pomiri se, vse je okej

*vstane in se ogleduje v ogledalu, ki je vizavi kavča
se obrne na en bok, preveri rit in trebuh
na drug bok, preveri rit in trebuh
potem se pogleda od spredaj
od zadaj
stopi čisto blizu ogledala in si preveri zobe, nosnici, jezik, lase
zadovoljen je s tem, kar vidi*

ma ne

ali pa ne
spet poskusi očistiti flek na hlačah

kaj pa če bo pogruntala, od česa je?

gleda na uro

zdaj zdaj bo
sproščeno

se razgleduje po dnevni sobi, popravi še kak detajl

vse bo v redu, samo sproščen moram bit
lepo se bova usedla
ali bi bilo mogoče bolje v kuhinji?
fak
ne vem
dnevna je bolj komot
je bolj sproščeno
ja, dnevna je v redu
zihr bo točna, zmeraj je točna
okej

pogleda na uro

še dve minutki
okej
koncentracija
piškote in tiramisu zraven čaja
in čokolada, nujno čokolada
če pa bo hotela vino, mam sir, olive, crostine, gosjo
pašteto
ne, ne, pizda, zdaj ne je mesa, fak, samo da ne bom
zajebal
okej
brez gosje paštete
potem tiramisu
tiramisu ji bo zihr zmeščal kolena
okej

sproščeno
ne težit in ne je silit jest in pit!
ne težit in ne je silit jest in pit!
ne smem navalit
okej, sproščeno

se prestavlja v različne sproščene poze

kaj pa, če bo kavč preveč ...
preveč ...
fak
nočem, da se ustraši
sproščeno
kaj pa, če ne bo nič hotela?
kaj pa, če bo res samo bicikl za ta malo vzela?
ne, ne
če ne, bi rekla, naj ji ga pripeljem
ne, zihr je kaj več, zihr se hoče vsaj pogovorit

preveri svoj zadah

samo ne smem zgubit živcev
če bo začela kaj sikat ...
ne smeš zgubit živcev!
preštej do deset
moram prešteti do deset, preden ji zasikam nazaj
fak
okej

se povoha pod pazduho

fak, švicnil sem
fak
okej, okej
koncentracija
se pravi, najprej jo moram vprašati, kako sta kaj
kako je moja princeska
pogrešam jo
ne, fak, ne smem reči princeska, ne mara, da jo
kličem princeska, bo takoj začela s svojim femini-
stičnim sranjem

ne, ne
pizda, bogi otrok
okej
sproščeno

v ogledalo

rad te imam
saj veš, da te imam rad?
žal mi je, da nisva zmogla ...
pizda
da nisem zmogel
če je pa ona ...
ne, pizda, oba, oba sva
da nisva zmogla
ne, joci je rekel, da se moram posuti s pepelom
kaj pa kurac joci ve, samo pameten se dela, pa nikoli
z nobeno babo še živel ni, kaj ma kurac joci pojma o
ženah in otrocih
ja, sam mogoče ...
okej, okej
žal mi je, da nisem zmogel
da nisem zmogel ...
kaj?
česa že?
saj niti ne vem, zakaj je šla
zakaj že?
fak
za kaj kurac naj se opravičim?
če ne vem

se pobito usede

ne, ne
v redu je
sproščeno

se prestavi v eno od sproščenih poz

pogrešam vaju
ne

poskusi drugače

pogrešam vaju
ne

poskusi drugače

pogrešam te
ne

*se pošlata po mednožju
si popravi penis znotraj hlač*

dobro, dobro, za vsak slučaj sva pripravljena

*se nasmehne
pogleda na uro*

fak
zamuja
čudno
ona ne zamuja
sproščeno
sproščeno

kje si?
kaj pa, če je ne bo?
fak
kaj pa, če ...

škrtanje ključa v vratih

fak

globoko izdihne, se sproščeno namesti in vzame mobilni telefon v roke

sproščeno

izklop

Vesna Slapar, Aljoša Ternovšek
(fotografija z vaje)

Vesna Slapar, Blaž Setnikar, Darja Reichman,
Aljoša Ternovšek, Miha Rodman, Vesna Jevnikar
(fotografija z vaje)

**ROK VILČNIK -
ROK GRE**

Naj me premakne ...

Bojim se praznikov. Še posebej tistih, ki se vežejo na vikend, in je potem več dni prostih. Vikende sem si že organizirala tako, da hitro minejo. Bojim pa se praznikov.

Večina se jih veseli. Prosti so in lahko kaj počnejo. Po svoje.

Se družijo.

S svojimi.

Vzdihne.

Vsako soboto grem ven, da bi srečala ljubezen svojega življenja.

In potem nedelja hitreje mine.

Z mačkom.

In slabo vestjo.

Če koga res srečam.

Ven grem z mlajšimi prijateljicami. Znankami bolj kot kaj drugega.

Moje sovrstnice in prave prijateljice ne hodijo več ven.

Saj ni važno, kaj se pogovarjamo. Pravijo, da sem atraktivna. Mogoče nisem ravno lepa, se pa znam urediti.

In imam persono.

In imam postavo.

Sladkarije jem samo ob nedeljah.

In praznikih.

Imam dobro službo, stanovanje, avto ...

Izpit so mi sicer vzeli.

»Ženska ne bi smela piti, se ne spodobi,« mi je rekel tisti policaj.

»Kaj pa naj?« sem mu rekla.

»Za otroke skrbite.«

»Vi pa za lopove, kreten!«

In že sem hkrati pihala, iskala opremo in podpisovala kazen.

Najbrž sem se mu potem le malo zasmilila. Preden mi je vrnil dokumente, mi je rekel: »Poročite se, pa boste ob sobotah doma.«

»Ne morem,« sem odkrito rekla.

»Zakaj ne?«

»Ne verjamem več,« sem tiho sklonila glavo.

Žalostno me je pogledal. »Jaz tudi ne ... pa sem poročen,« je rekel, sedel v avto in se odpeljal.

Gledala sem za njim. Stala sem tam in razmišljala, kaj bom pojutrišnjem, v ponedeljek, ko je praznik in še 1. november – dan mrtvih.

Moj praznik, ja, čisto moj. Dan mrtvih.

Vsi gredo na grobove, le jaz ne, čeprav imam tudi jaz koga tam. Jaz si prižgem svečko doma, v srcu. To je moje pokopališče. Tu jih imam največ pokopanih.

Različni so – ene sem ljubila manj, druge bolj.

Pa saj sem vesela punca.

Pač kolikor zmorem.

Organiziram si življenje, da mi je fajn.

Imam svoje nadaljevanke, svoj nakupovalni center in nekaj svojih ljudi.

V tem trenutku celo dve najboljši prijateljici, čeprav ne hodimo skupaj ven.

Eno iz otroštva in eno s psihiatrije.

Imela sem celo moškega, ki je mogoče bil res kdaj čisto moj.

Ali je res lahko kdaj kdo čisto tvoj?

Vidite, tega več ne verjamem. Da si ti čisto od nekoga in nekdo čisto od tebe. Da sta dva sklenjena in zaklenjena v nekaj takega.

Rada bi bila sklenjena. Rada sem sklenjena. Zato živim.

In rada živim.

No, rada bi ...

Ljubezen me dela boljše in lepšo.

Ljubezen me dela ... ljubezen me naredi. Vedno znova.

Ljubezen je najboljši gradbeni material.

Ali bo kdaj kdo moj?

Je lahko sploh kdo od koga?

Ali pa sva dva lahko samo 'najina'? Rada bi bila najina, rada bi bila naša. Še od njih, svojih otrok, če bi jih, če jih bom ... kdaj imela.

Zdaj sem pač samo svoja.

Kar ni nič narobe, ampak kaj ... ko sem jaz lahko edino tako prav svoja, kadar sem tvoja, najina, naša, njihova.

Oh, kakšna kolobocija.

Včasih se vprašam, kakšen smisel ima vse to skupaj?

Ko si srečen, hitreje mineva čas. A ni to en paradoks? Vedno moraš s čim plačati.

Zadnjič sem brala o elektriki. Ne o elektriki kot poganjajoči sili iz našega vsakdanjega življenja, temveč o tem le slutenem, nevidnem prasketanju atomov, majhnih delcev, ki obstajajo v celotnem vesolju, v vsem, kar nas obdaja, nas osvetljuje, povezuje in nam lajša življenje.

Mogoče je ljubezen neke vrste elektrika? In se jo bomo nekoč naučili uporabljati, kot je prav. Mogoče bomo izumili kakšne naprave, ki bodo to nevidno prasketanje v nas znale pretvoriti v srečo.

Mogoče smo že. Mogoče smo mi takšne naprave?

Naša srca so vtičnice.

Elektrika premika stvari.

Rada bi, da me nekaj že premakne ...

Naj me premakne ...

Vesna Jevnikar
(fotografija z vaje)

Vesna Jevnikar
(fotografija z vaje)

Aljoša Ternovšek, Vesna Slapar, Blaž Setnikar,
Darja Reichman, Miha Rodman, Vesna Jevnikar
(fotografija z vaje)

**Javni zavod
PREŠERNOVO
GLEDALIŠČE
KRANJ**

Glavni trg 6
4000 Kranj

Telefon/Phone:
+386 (0)4 280 49 00

E-pošta/E-mail:
pgk@pgk.si

Spletna stan:
www.pgk.si

Blagajna

+386 (0)4 20 10 200
blagajna@pgk.si
Blagajna je odprta od
ponedeljka do petka
od 9.00 do 12.00 (v času
sobotnih matinej tudi ob
sobotah od 9.00 do 10.30)
in uro pred začetkom
predstav.

The box office is open from
Monday to Friday from
10:00 to 12:00; during the
period of Saturday Matinees,
from October to the end of
March, also Saturdays from
9:00 to 10:30 and an hour
before the start of the show.

**Spletna prodaja vstopnic/
Online tickets:**
pgk.kupikarto.si

Spletna omrežja:

**Direktorica/
General manager:**

Mirjam Drnovšček
+386 (0)4 280 49 12
mirjam.drnovscek@pgk.si

**Dramaturginja in vodja
umetniškega oddelka/
Dramaturge and artistic
director:**

Marinka Poštrak
+386 (0)4 280 49 16
marinka.postrak@pgk.si

**Marketing in odnosi z
javnostmi/Marketing and
public relations manager:**

Eva Belčič
+386 (0)4 280 49 18
info@pgk.si

**Koordinatorica programa
in organizatorica kulturnih
prireditev/Production
manager:**

Nataša Jereb
+386 (0)4 280 49 13
organizacija@pgk.si

**Računovodkinja/
Account manager:**

Anja Pohlin
+386 (0)4 280 49 15
anja.pohlin@pgk.si

**Tehnični vodja/
Technical manager:**

mag. Igor Berginc
+386 (0)4 280 49 30
igor.berginc@pgk.si

**Poslovna sekretarka/
Secretary:**

Gaja Kryštufek Gostiša
+386 (0)4 280 49 00
pgk@pgk.si

Blagajničarka/Box office:

Katja Bavdež
+386 (0)4 20 10 200
blagajna@pgk.si

**Oblikovalec maske in
frizer/Make up and hair
stylist:**

Matej Pajntar

**Garderoberka/
Cloakroom attendant:**

Bojana Fornazarič

**Inspicienta/
Stage managers:**

Ciril Roblek,
Jošt Cvikl

Šepetalka/ Prompter:

Judita Polak

**Lučni mojster/
Light engineer:**

Nejc Plevnik

**Tonski mojster/
Sound engineer:**

Tim Kosi

**Mizarja in odrska
tehnika/Carpenters and
stage technicians:**

Robert Rajgelj,
Marko Kranjc Kamberov

Oskrbnik/Attendant:

Boštjan Marčun

**Čistilka/
Facilities maintenance:**

Bojana Bajželj

**Igralski ansambel/
Actresses and actors:**

Vesna Jevnikar,
Doroteja Nadrah,
Vesna Pernarčič,
Darja Reichman,
Miha Rodman,
Blaž Setnikar,
Vesna Slapar,
Aljoša Ternovšek,
Borut Veselko

**Svet zavoda/Board of
Prešeren Theatre Kranj:**

mag. Drago Štefe
(predsednik/President),
mag. Igor Berginc, Joško
Koporec, Alenka Primožič,
Peter Šalamon

**Strokovni svet/Professi-
onal Board of Prešeren
Theatre Kranj:**

Barbara Rogelj
(predsednica/President),
Vesna Jevnikar, Igor Kavčič,
Borut Veselko, Jani Virk

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE

Delovanje Prešernovega gledališča
Kranj financirata

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

MESTNA OBČINA
KRANJ

Za pomoč se zahvaljujemo

biša
LAYER

Medijski sponzorji

TAM TAM

Gorenjski Glas

Gledališki list

Prešernovo gledališče Kranj

Sezona 2020/21, uprizoritev 3

Za izdajatelja: Mirjam Drnovšček

Urednica: Marinka Poštrak

To številko uredila: Marinka Poštrak

Lektorirala: Barbara Rogelj

Fotografije: Nada Žgank

Oblikovanje: Tina Dobrajc in Mito Gegič

Tisk: Tiskarna Oman d.o.o.

Naklada: 700 izvodov

Kranj, Slovenija, maj 2021

Del skupnostne akcije v partnerstvu
z Ministrstvom za kulturo
in Centrom za kreativnost

